

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 018229 16 Uvp
Banja Luka, 06.03.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužilaca O.T., B.T., T.T.1, T. T.2 i S.T., svi iz B. (u daljem tekstu: tužioc), protiv akta broj ...od 15.01.2016. godine tuženog Ministarstva, u predmetu ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć, odlučujući o zahtjevu tužilaca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 018229 16 U od 03.10.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 06.03.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužilaca za naknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužilaca izjavljena protiv rješenja Centra za pružanje besplatne pravne pomoći Kancelarija B. broj ...od 25.11.2015. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužilaca za sačinjavanje apelacije Ustavnom sudu BiH protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 110103 15 Rev od 24.09.2015. godine, jer je utvrđeno da je ovaj zahtjev za odobravanje besplatne pravne pomoći očigledno neosnovan. Stavom 2. izreke pobijane presude odbačen je zahtjev tužioca za obustavu izvršenja pomenutog prvostepenog rješenja, dok je stavom 3. izreke pobijane presude odbijen zahtjev tužilaca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi odluku prvostepenog organa od 25.11.2015. godine, donesenu pozivom na odredbu člana 12. i 22. stav 1. tačka a) Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 120/08, 89/13 i 63/14 - u daljem tekstu: Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći), kojom je kao očigledno neosnovan odbijen zahtjev tužilaca za odobravanje besplatne pravne pomoći koja se odnosi na sačinjavanje apelacije Ustavnom sudu BiH protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 110103 15 Rev od 24.09.2015. godine. Ovo stoga što to rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske kojim je pozivom na odredbu člana 247. stav 2. u vezi sa odredbom člana 301 b. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), revizija tužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 110103 14 GŽ od 05.09.2014. godine odbačena kao nedozvoljena, znači da ista ne predstavlja djelotvoran pravni lijek u smislu odredbe člana 18. Pravila Ustavnog suda BiH - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH broj 94/14) da bi odluku o istoj mogao razmatrati Ustavni sud BiH. Konkretno, posljednji djelotvoran pravni lijek u predmetnom parničnom postupku bila je žalba tužilaca izjavljena

protiv presude Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 110103 11 P od 17.03.2014. godine, koja žalba je odbijena presudom Okružnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 110103 14 Gž od 05.09.2014. godine, protiv koje se u roku od 60 dana od dana prijema iste mogla podnijeti apelacija Ustavnom sudu BiH, a koji rok je evidentno istekao, slijedom čega je zahtjev za odobravanje besplatne pravne pomoći očigledno neosnovan, kako su to pravilno zaključili i obrazložili organi uprave.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužioci pobijaju njenu zakonitost zbog povreda propisa o postupku koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. Iznose da je nižestepeni sud u cjelosti podržao odluku tuženog od 15.01.2016. godine navodeći da ista sadrži dovoljno jasne i ubjedljive razloge, što je neistina obzirom da ta odluka tuženog nije na zakonu zasnovana, niti valjana obrazložena. Kao prvo navode da tuženi u osporenom aktu, identično kao prvostepeni organ u svom rješenju, ne obrazlaže iz kojih dokaza i temeljem kojih činjenica je izveden zaključak da je zahtjev tužilaca za odobravanje besplatne pravne pomoći očigledno neosnovan. Tumačenje tuženog i prvostepenog organa koje je podržao sud da revizija tužilaca koja je odbačena nije djelotvoran pravni lijek nema uporište u odredbama ZPP i Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Naprotiv, tužioci su smatrali i smatraju da je revizija posljednji djelotvoran pravni lijek koji se mora iskoristiti prije podnošenja apelacije da ista ne bi bila odbačena od strane Ustavnog suda BiH. Svojim pogrešnim tumačenjem organi uprave „su stavili na kocku život petočlane porodice“ odnosno tužilaca, a ovakvim postupanjem samo postojanje Centra za besplatnu pravnu pomoć je besmisleno i stoga su oni predlagali ministru da ukine ovaj organ, a sredstva preusmjeri Advokatskoj komori Republike Srpske koja bi zastupala materijalno ugrožene stranke koje sebi ne mogu priuštiti advokata. Dodaje da su se obratili Centru za pružanje besplatne pomoći, jer smatraju da je rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 110103 15 Rev od 24.09.2015. godine nezakonito, obzirom da je istim odbačena njihova revizija protiv presude Okružnog suda u Banjaluci, iako u toku cijelog tog parničnog postupka nije dokazano da je ista nedozvoljena. To su bila „nagađanja i pretpostavke“ Vrhovnog suda Republike Srpske, zbog čega su i htjeli podnijeti apelaciju Ustavnom sudu BiH, jer bi onda imali šanse da ishoduju ukidanje pomenutog rješenja Vrhovnog suda, a u kojem ponovljenom postupku bi im trebala stručna besplatna pravna pomoć. Konačno navode da su tuženog molili da obrati pažnju na rad Centra za pružanje besplatne pravne pomoći kako bi isti organ „prestao sa diskriminacijom i ružnim tretiranjem njihove porodice“, što tuženi nije razmotrio, a na isti način je i sud ignorisao ove njihove osnovane navode. Zbog svega predlažu da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu „poništi“, te da tuženog obaveže da im nadoknadi troškove postupka.

U odgovoru na zahtjev tuženi je naveo da isti razmotrio i da ostaje kod razloga iznesenih u obrazloženju osporenog akta, konačno predlažući da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta od 15.01.2016. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužioci nisu doveli u sumnju navodima zahtjeva. U razriješenju predmetne upravne stvari pravilno su organi uprave zaključili da je zahtjev tužilaca od 11.11.2015. godine za odobravanje besplatne pravne pomoći koja se odnosi na sačinjavanje apelacije Ustavnom sudu BiH protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 110103 15 Rev od 24.09.2015. godine, očigledno neosnovan, pa su ga odbili primjenom odredbe člana 22. stav 1. tačka a)

Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koja propisuje da se pravna pomoć neće odobriti podnosiocu zahtjeva ako se iz samog zahtjeva, dokaza i činjenica na kojima se zasniva zahtjev očigledno može zaključiti da je takav zahtjev neosnovan, dajući za svoje zaključke valjano obrazloženje koje je s razlogom podržao nižestepeni sud.

Naime, tuženi i prvostepeni organ u svojim odlukama, te dalje sud u pobijanoj presudi, nisu naveli da revizija protiv presude Okružnog suda u načelu nije djelotvoran pravni lijek, jer ona to jeste, već su naveli da konkretna revizija tužilaca podnesena protiv odluke Okružnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 110103 14 Gž od 05.09.2014. godine, ne predstavlja djelotvoran pravni lijek, obzirom da je ista odbačena kao nedozvoljena pozivom na odredbe člana 247. stav 2. i 301 b. ZPP, što konačno znači da je posljednji djelotvoran pravni lijek u toj parnici bila žalba tužilaca izjavljena protiv presude Osnovnog suda u Banja Luci od 17.03.2014. godine, koja je odbijena odlukom Okružnog suda u Banja Luci od 05.09.2014. godine, protiv koje se mogla podnijeti apelacija u smislu odredbe člana 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda BiH-Prečišćeni tekst. Ovo stoga što pomenuta odredba propisuje da Ustavni sud BiH može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome osporava, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

U konačnom, niko tužiocima nije osporavao pravo da sami podnesu apelaciju protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 110103 15 Rev od 24.09.2015. godine, ako su smatrali da bi ona mogla biti razmatrana i osnovana, jer im za sačinjavanje iste nije bio neophodan stručni punomoćnik shodno odredbi člana 20. i 21. Pravila Ustavnog suda BiH-Prečišćeni tekst. Međutim, slijedeći praksu tog suda ustanovljenu u vezi sa ovim pravnim pitanjem (odluka broj AP-382/17 od 10.05.2017. godine) tužiocima sa podnesenom apelacijom protiv pomenutog rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske svakako ne bi uspjeli, o čemu decidno govori pomenuta odluka Ustavnog suda BiH, u kojoj je apelacija koja je podnesena iz razloga na koje se pozivaju tužiocima razmatrana samo zbog toga što je pokrenula pitanje kvaliteta zakonske norme odredbe člana 247. stav 2. u vezi sa članom 301 b. ZPP, te je konačno odbijena, jer je Ustavni sud BiH zaključio da se pomenutim odredbama ne zadire u pravo stranke na pravično suđenje.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužilaca za njeno vanredno preispitivanje odbija kao neosnovan shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužilaca odbijen, pa proizlazi da oni nisu uspjeli u ovom postupku, zbog čega im ne pripada pravo na naknadu troškova istog.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić